

УДК 712.2

Рубан Л. І.

*кандидат архітектури, доцент,
докторант кафедри ландшафтної архітектури КНУБА
e-mail: knuba.landscape@gmail.com, l_Ruban@knuba.edu.ua,
orcid.org/0000-0002-5973-4362*

ДЕКОРАТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ФЕНОМЕНУ «ВОДИ» ДЛЯ АРХІТЕКТУРНО-ЛАНДШАФТНОЇ ПРАКТИКИ СУЧАСНОСТІ: СТАТИКА ТА ДИНАМІКА РІДИНИ

Анотація: стаття спрямована на вивчення декоративних особливостей феномену «води» в залежності від фізичного стану в сучасній теорії містобудування та ландшафтної архітектури. Головна увага в статті приділена вивченню та аналізу водного компоненту для архітектурно - ландшафтної практики як рідини. На основі узагальнення наявного світового проектного досвіду виявлено різноманіття композиційних засобів та прийомів щодо використання декоративних особливостей води в рідкому стані для архітектурно-ландшафтної організації міських територій. Розглянуто статичні та динамічні форми водного компоненту.

Ключові слова: архітектурно-ландшафтна організація територій, прибережні та водні території, декоративні особливості феномену «води», фізичний стан води - рідина; динаміка, статика.

Стан проблеми та вивченість питання. Новітні ідеї організації урбанізованих та природно-ландшафтних територій в сучасних реаліях 21 століття, головні завдання та можливості їх реалізації визначаються в містобудівних та архітектурно-ландшафтних проектних рішеннях. Одним із обов'язкових факторів формування сучасних урбанізованих просторів є використання природних елементів. Серед основних природних компонентів вода займає особливе місце в силу своїх унікальних, не до кінця розкритих сучасною наукою якостей. Будучи однією з життєво важливих складових на Землі, вона завжди відігравала велику роль в житті людини. Вода – це єдина речовина на планеті, яка може існувати в усіх можливих фізичних станах: як рідина, крига або пара.

Рідкий стан водного компоненту є найбільш досліджений в сучасній теорії та практиці містобудування та ландшафтної архітектури. Одними із головних напрямів вивчення прибережних територій у поєднанні із розкриттям значення водного компоненту ландшафту є загально-теоретичні дослідження; природоохоронні та еколого-містобудівні аспекти їх освоєння; архітектурно-

просторові, естетично-композиційні та психоемоційні планувальні питання тощо. Широко досліджено як природні, так і штучно створенні водні об'єкти [1, 2, 3, 4, 5]. Особливе значення приділялося вивченню: - водних ресурсів із господарськими цілями; - природних якостей води для створення комфортного за мікрокліматичними та своєрідного за естетичними якостями середовища для відпочинку, проживання та роботи; - об'ємних та пластичних можливостей води як архітектурної форми. Декоративно – композиційні особливості використання водного природного елемента в композиції садово-паркового ландшафту вивчалися в роботах Ніколаєвської З.Н. (1989) [1], Campbell C.S. (1982) [2]; в міському плануванні та зонах озеленення - в трудах Вергунова А.П. (1982) та Сокольської О.Б., Теодоронского В.С. (1991) [3, 4]; дизайну водних компонентів міського ландшафту присвячена робота Нефедова В.А. (2012) [5] та ін. Вивчення інших станів води в якості криги або пари в архітектурно-будівельній сфері та ландшафтному дизайні носило більш випадково-спонтанний, ніж комплексний характер. Сучасний етап вивчення декоративних особливостей водного компонента має свої тенденції, які й потрібно виявити та окреслити для більш цілеспрямованого професійного використання при архітектурно-ландшафтній організації територій. З одного боку бурхливий розвиток технологій та їх проникнення у всі сфери життя [6], а з іншого боку, безперервний пошук нових форм вираження, більше емоційних і філософських, що сфокусованих на фундаментальних ідеях людського спілкування у їх сучасному прочитанні - ось основні сучасні особливості архітектурно-ландшафтної організації прибережних та водних територій.

Формування цілей статті. Стаття присвячена вивченню декоративних особливостей феномену «води» в залежності від фізичного стану для архітектурно – ландшафтної практики. Необхідність дослідження обумовлено зміною парадигми сучасного співіснування людини із водним компонентом та постійним пошуком спеціалістами шляхів виразності та вдосконаленості архітектурного середовища у 21 столітті. Особлива увага приділена дослідженню рідкого стану водного компонента, де розглянуто його статичні та динамічні форми.

Методика дослідження. Основним методом проведення дослідження та вирішення поставленої проблеми, який особисто запропоновано автором, є *методично-теоретичний підхід взаємозалежних багатомірних перехідних масивів (матриць)*. Методично-теоретичний підхід базується на об'єднанні, зіставленні та систематизації масивів даних щодо прибережних та водних територій, які розглянуто на різних територіальних рівнях, з урахуванням

наступних критеріальних ознак: виду природного водного об'єкту; фізичного стану водного компонента [7]. Відповідно до розробленого методу в статті вивченні прибережні території різних природних водних об'єктів - моря, річки та озера - в планувальній структурі міста. Водний компонент розглянуто в якості рідини.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Природні водні об'єкти як то море, річки та озера слугують планувально-просторовими вісями, вузлами та орієнтирами в *планувальній структурі міст* [8]. До головних планувальних прийомів архітектурно-ландшафтного благоустрою їхніх територій віднесено: організація регіонального парку вздовж річкової долини від центру міста до передмість; створення водно-зеленого діаметру міста; відновлення (реновація) історичного приморського міського бульвару; створення системи міських відкритих громадських просторів вздовж узбережжя тощо [9]. Активне використання *водних територій*, особливо морських, із метою архітектурно-ландшафтного освоєння аж до створення автономних поселень на воді є все більш затребуваним напрямом сучасної архітектурної практики, що пояснюється темпами зміни клімату планети та розвитком сучасних технологій в будівельній та енергетичній сферах [10].

Архітектурно-ландшафтний благоустрій узбережжя має на увазі розкриття потенціалу *прибережних територій* й за допомогою дизайну із водою. Практика архітектурно-ландшафтно організації узбережжя свідчить, що це сьогодні один із затребуваних напрямів архітектурної діяльності. Сучасна динамічність міських просторів, полі-функціональність їх планувальних рішень досягається різними заходами, одним із яких є дизайнерське використання природного водного компонента ландшафту. Все більше міст світу реалізують індивідуальні проекти на основі широкого використання можливостей сучасного дизайну із водою.

Саме природна мінливість станів водного компонента дає потужний поштовх для креативної думки архітекторів та ландшафтних дизайнерів. Специфічність такої природної властивості води, як плинність, проявляється у використанні як статичних, так і динамічних її форм для створення унікальних естетичних і просторових ефектів у навколишньому середовищі. Можна виділити такі форми динамічної «архітектури води» як натиск, плин (або течія), падіння (рис.1), які широко використовуються в сучасній архітектурно-ландшафтній практиці [11].

Рис. 1. Форми динамічного стану водного компоненту ландшафту: а - зона набережної р. Потомак, ДжорджТаун, м. Вашингтон ДС, США, 2011 (фото Рубан Л.І.); б - мультимедійні фонтани у м. Вінниці, Україна, 2011 (фото Рубан Л.І.); в, г - технологія Акваскрінт (The AquaScript), виставка Tokyo Bay Monster-fashion show, Джуліус Поп, Токіо, Японія, 2007; (Фото J. Popp); д - Меморіальний фонтан пам'яті Діани, принцеси Уельської, Хайд парк, Лондон, Великобританія, 2003-04 рр. (Фото Рубан Л.І. та із офіційного сайту).

Відносно природних водних об'єктів та їх прибережних територій потрібно виділити наступні композиційні прийоми та заходи архітектурно-ландшафтної організації.

Прирічкові території – статичні та динамічні форми води: водне дзеркало, напір, водяний пил або ефект хмари. Основою сучасного оновлення міського середовища історичного міста на березі річки став саме ландшафтний дизайн із водою у випадку Бордо (Bordeaux) у Франції. Новий містобудівний проект «Водне дзеркало» («Le miroir d'eau») для площі Place de la Bourse став символічним [12]. У композиційному рішенні задіяні статична та динамічні форми води: водне дзеркало та напір із використанням ефекту водяного пилу для створення образу «хмари». Сама площа, що розташована поміж історичних набережних «Maréchal Lyautey» та «de la Douane», являє собою архітектурний шедевр XVIII-го століття, створеного Анж-Жаком Габріелем під час правління короля Людовика XV. У центрі площі в 1869 році був поміщений фонтан Трьох

грацій. З 2006 року в передній частині площі, ближче до русла річки Гаронни (Garonne) було створено найбільше дзеркало води в світі «Le miroir d'eau» роботи архітектора Жан-Макс Ллорка (Jean-Max Llorca). Водна поверхня займає 3450 квадратних метрів. Гранітні плити вкрити тонким шаром води у 2 см. Палацовий комплекс велично відображається у водній поверхні, створюючи новий образ історичної забудови. У своєму проекті автор органічно поєднав дві форми води в рідкому стані: статичну та динамічну для створення більшого різноманіття та умов релаксації. Літом установка створює ефект туману через кожні 15 хвилин. Між дзеркалом води та історичною площею Place de la Bourse ще був створений «Сад Вогнів» («Jardin des Lumières»). Сьогодні набережні Гаронни є улюбленим місцем відпочинку та прогулянок мешканців та гостей міста, де можна відпочити, освіжитися, навидь побавитися у водяному пилу. «Водне дзеркало» відображає як дружелюбну особистість міста, так і його відкритість до світу. В даному випадку це приклад вдалого поєднання статичної водної поверхні великої штучної водойми із пароподібною хмарою на прирічкових територіях історичного міста.

Рис. 2. Композиційний прийом поєднання статичної водної поверхні великої штучної водойми із динамічною формою водяних струменів у вигляді хмари на прирічкових територіях історичного міста: проект «Водне дзеркало» («Le miroir d'eau») для площі Place de la Bourse, Бордо (Bordeaux), Франція, 2006. Автор - архітектор Жан-Макс Ллорка (Jean-Max Llorca). Фото із сайту:

Приозерні території. Динамічні форми води в стані рідини: плин, водоспад. Водне дзеркало як форма статички. Приклад дощового парку Sherbourne Common в Торонто свідчить, що метою створення нових ландшафтних зон у місті є не тільки забезпечення надійного захисту урбанізованих територій від дощових вод, а й створення інтерактивного, привабливого міського простору для спілкування різних верст населення міста. На приозерних територіях Онтаріо в центрі Торонто створений парк, що

регулює дощову воду, очищає її та повертає до Онтаріо [13]. Головним композиційним прийомом планувального рішення парку стало використання ефектів «архітектури» води за спеціально продуманим сценарієм. Сценарний план таких планувальних рішень розробляється як програма візуальних вражень і одночасно модель його благоустрою. Для парку Sherbourne Common це зміни статичних та динамічних форм води за наступним сценарієм: плин, падіння, плин, падіння, плин, дзеркало + напір, плин. Для цього в парку створенні різні гідротехнічні споруди: терасний канал, що імітує звивисте русло річки, круглий штучний басейн, залізобетоні скульптурні опори із аераційними функціями, вони ж слугують ритмічними композиційними дизайнерськими елементами парку тощо. Взимку головна водойма перетворюється на ковзанку. Так в планувальному рішенні використано два стани води – твердий та рідкий. Такий прийом сезонного використання штучних водойм є дуже поширеним, майже типовим для різних країн світу, в яких кліматичні умови сприяють існуванню води в декількох станах.

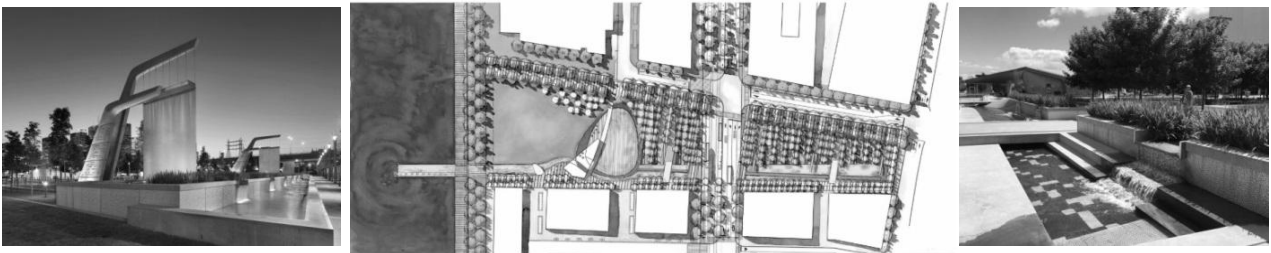

Рис.3. Композиційний прийом сценарного використання різних форм води на приозерних територіях сучасного міста: Дощовий парк Sherbourne Common, Торонто, Канада. Автори: Sherbourne Common та PFS Studio. Проект та реалізація 2010-2011. Фото Рубан Л.І.

Приморські території: динамічна форма існування води. Архітектурно-ландшафтна організація морського узбережжя має забезпечувати як надійний захист територій, так і прямий контакт із морськими просторами. Морські води знаходяться в стані постійного руху: хвилі накатуються та відхлинаються. Ці природні процеси можна використовувати для створення певних емоційно-художніх ефектів, для забезпечення візуальних вражень відвідувачів при архітектурно-ландшафтній організації прибережних та водних територій міст.

Композиційний прийом використання природного коливання рівнів моря для досягнення емоційно-естетичного враження при архітектурно-ландшафтному благоустрої узбережжя можна проілюструвати двома різними прикладами із сучасної планувальної практики.

Досвід поєднання різних форм води (декоративних, природних) та її «музики» у природно-антропогенних прибережних ландшафтах є досить

унікальним та складним у реалізації, про що свідчить досвід створення морського органу у Хорватії. «Співоча набережна» м. Задара у Хорватії - набережна Петра Крешеміра IV - побудована у 2005 році. Вона являє собою величезний музичний інструмент, на якому грає сама природа. Сила стихії і глибина морських вод - ось те, що дозволяє численним відвідувачам набережній чути неймовірний результат роботи архітектора Миколи Башич (Nikola Basic) [14].

Орган виглядає як звичайна набережна зі ступенями, що йдуть в море, рис. 4.а. На самій набережній є спеціальні отвори, з яких і виходить звук. Довжина цього морського органу приблизно 70 метрів. Все найцікавіше

а)

б)

Рис. 4. Композиційні прийоми використання природних коливань рівня моря для досягнення емоційно-естетичного враження при архітектурно-ландшафтній організації громадських приморських територій:

а) створення музичного морського органу-набережної: набережна Петра Крешеміра IV, м. Задар, Хорватія, 2005. Архітектор Микола Башич (Nikola Basic). Фото із сайту;

б) створення меморіального місця пам'яті: пам'ятник жінкам партизанського руху Спротиву під час Другої світової війни, м Венеція, Італія, 1961-68. Архітектор Карло Скарпа (Carlo Scarpa), скульптор Аугусто Мурер (Augusto Murer). Фото Рубан Л.І.

починається під ступенями органу, звідки і народжуються дивовижні звуки моря. Завдяки 35 трубах різного діаметра, довжини і спеціальним «свисткам» море виробляє звуки, примушуючи повітря проходити через них. Звуки змінюються в залежності від розміру і швидкості хвиль. Це кожен раз безумовний експромт природних сил. Отже, можна трактувати цей музичний орган як виключно природний інструмент, скоріше той, на якому грає природа. Досвід створення музики за допомогою води надає приклади нетрадиційного синтезу мистецтв при плануванні прибережних зон міст.

Один із найвиразніших композиційних прийомів виявлено при створенні пам'ятника жінкам партизанського руху Спротиву під час Другої світової війни в Італії, що знаходиться у м Венеція, Італія. Сам пам'ятник розташований безпосередньо на урізі води Венеціанської лагуни. І автор свідомо зробив природні процеси водних коливань, приливи та відливи частиною загального композиційного планувального рішення [15]. Найбільш коректною та правильною точкою сприйняття бронзової жіночої скульптури було обрано її положення нижче за рівень зору спостерігача. Динамічні блоки різного кольору, відтінку, частково мокрі, з віддзеркаленням сонця на своїх гранях приваблюють увагу із відстані, потім розглядаєш повалену фігуру у воді, й змішанні почуття заставляють підійти до неї. Перехожі можуть пройти безпосередньо з набережної до скульптурної групи у воді через отвір в цегляній стіні. Враження відвідувачів сильні та емоційно напружені. Хвилі, що накочуються, беруть участь в загальній емоційній картині сприйняття пам'ятника. За словами одного із відвідувачів: «Одна з найжахливіших, але найкрасивіших речей, які я побачив протягом тривалого часу. Руки зв'язані, виснажене тіло викинуто на берег. Бетонна та металева основа (нагадують)... скелі з хвилями. Шокуючий ефект. Під час припливу, вона (скульптура) майже вся під водою. Велике мистецтво, як нагадування про жах людства» [16]. Використання природних коливань морських хвиль зробило монумент однією з найбільш неочікуваних скульптурних інсталяцій у місті, як нагадування про вклад тендітних жінок в повалення фашизму в Італії та дань пошани їх патріотизму, мужності, відвазі.

Водний компонент в рідкому стані широко використовується останніми роками у **еколого - середовищних інсталяційних роботах** для привернення уваги людства щодо подальшого погіршення екологічного стану природи в цілому в світі та незворотної зміни клімату на планеті. Про це яскраво свідчить проекти «Зелена річка» від Олафур Еліасону, які було реалізовано у 1998 – 2001 роках на територіях міст різних країн та континентів, рис.5.

Проекти щодо благоустрою та ландшафтного дизайну прибережних зон вздовж морів, річок, озер можна знайти в практиці будь - якого прогресивного

міста сучасності. В Європі – це Більбао, Мадрид, Валенсія, Париж, Вена, Берлін, Лондон та ін., в Азії - Сінгапур, Шанхаї та ін., на американському континенті – Нью Йорк, Торонто та ін.

Рис. 5. Прийом використання природних водойм як композиційних елементів еколого - середовищних інсталяційних робіт: проект Зелена Ріка (Green River), 1998-2001. The Northern Fjallabak Route, Iceland, 1998; Bremen, Germany, 1998; Moss, Norway, 1998; Los Angeles, USA, 1999; Stockholm, Sweden, 2000; Tokyo, Japan, 2001. Автор: Олафур Еліасон (Olafur Eliasson).

Висновки

1) Досліджено декоративні особливості феномену «води» в залежності від фізичного стану для архітектурно - ландшафтної практики. Головна увага приділена вивченню водного компоненту в рідкому стані у статичних та динамічних формах на приморських, прирічкових та приозерних територіях;

2) На основі використання методично-теоретичного підходу *взаємозалежних багатомірних перехідних масивів (матриць)* проведено вивчення прибережні території різних природних водних об'єктів: моря, річки та озера; водний компонент розглянуто в якості рідини; досліджено на територіальному рівні міста. Вивчення фізичних станів води для архітектурно-ландшафтної організації територій було апробовано в роботі міжнародних науково-практичних конференцій в Росії (2014), в Сінгапурі (2014), в Україні (2016), Польщі (2014, 2017) тощо.

3) Для сучасної архітектурно-ландшафтної організації характерним є використання води як рідини для збагачення та урізноманітнення середовища існування людини. Виявлено різноманіття *композиційних засобів та прийомів* щодо використання декоративних особливостей води в якості рідини при архітектурно-ландшафтної організації прибережних та водних територій міст. До найбільш поширених віднесено: поєднання статичних та динамічних форм водного компоненту в загальному планування прибережних територій; сценарного використання різних форм води при плануванні паркових зон. До унікальних *композиційних засобів та прийомів* віднесено використання

природних коливань рівня моря при архітектурно-ландшафтній організації громадських приморських територій.

4) Для рідкого стану водного компоненту характерними є як статичні, так і динамічні форми, які широко та індивідуально використовуються для створення або досягнення певної емоційно-контекстуальної тональності міського середовища при архітектурно-ландшафтному благоустрої території. До динамічних форм віднесено: плин (течія), падіння та напір.

5) Актуальним для сучасної архітектурно-ландшафтної практики став прийом використання природних водойм як композиційних елементів еколого-середовищних інсталяційних робіт. Архітектурно-ландшафтне використання водного компоненту в різних станах із декоративно-соціальними цілями тимчасово збагачує довкілля, працюючи не тільки як оригінальний декоративний елемент, але й виконуючі певну соціальну функцію: привертаючи увагу громади до насущних проблем людства через доступну форму зорового, тактильного та звукового сприйняття, сприяючи таким чином соціальним змінам у суспільстві.

Література

1. Николаевская З.Н. Садово-парковый ландшафт. – М.: Стройиздат, 1989. – 342 с.
2. Campbell C.S. Water in Landscape Architecture. Design functions, principles, and procedures. – New York Cincinnati Toronto London Melbourne: Van Nostrand Reinhold Company, 1982. – 128 p.
3. Вергунов А.П. Архитектурно-ландшафтная организация крупного города. – Л.: Стройиздат, Ленингр.отд., 1982. – 134с.
4. Сокольская О.Б., Теодоронский В.С., Вергунов А.П. Ландшафтная архитектура: специализированные объекты. Учебное пособие / О.Б. Сокольская. – М.: Издат. центр. «Академия», 2007. – 224 с.
5. Нефедов В.А. Городской ландшафтный дизайн / В.А. Нефедов. – Санкт-Петербург: Любавич, 2012. – 318 стр.
6. Kuc Sabina, Techno-kreacja a architektura krajobrazu. Wybrane zagadnienia. Seria Architektura. Monografia 392. / Krakow, Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kosciuszki, 2011. – 186 p.
7. Рубан Л.І. Декоративні особливості феномену «води» для сучасної архітектурно-ландшафтної організації територій: вивчення твердого стану/ Л.І.Рубан. // Архітектурний вісник КНУБА: Науково- вироб. Збірник / Відпов. Ред Куліков П.М. - К.: КНУБА, 2017. – Вип. 13.

8. Основы теории градостроительства / З.Н. Яргина, Я.В. Косицкий, В.В. Владимиров и др. / Под. ред. З.Н. Яргиной. – М.: Стройиздат, 1986. – 326 с.
9. Ruban L. Urban Waterfront Recreation Territories: A Dialogue With Water // Srodowisko Mieszkaniowe/ Housing Environment – Krakow: Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, 2016. - № 16. - P. 10-15.
10. Рубан Л.І. Підводна урбаністика: питання та відповіді сучасності / Л.І. Рубан // Наук.-техн. збірник: Підводні технології / Голов. ред. М.К. Сукач. – К.: КНУБА, 2016. – В. 3. – с. 54-65.
11. Рубан Л.И. Новые направления использования воды в архитектурно-ландшафтной практике современности / 14-тая Международная научная конференция «Новый идеи нового века - 2014», 24 февраля – 3 марта 2014 г., г.Хабаровск,: материалы в 3 т. / отв. ред.. В.И. Лучкова.– Хабаровск : Изд-во Тихоокеан. гос. ун-та, 2014. – Т. 3, С. 160-166.
12. Place De La Bourse E Il Miroir D’ea. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.bordeaux-turismo.it/SCOPRIRE-BORDEAUX/Luoghi-imperdibili/MIROIR-D-EAU> Назва з екрана;
13. Sherbourne Common / PFS Studio [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.archdaily.com/449590/sherbourne-common-pfs-studio> Назва з екрана;
14. Морской орган (Morske orgulje) - оригинальное детище архитектора из Хорватии [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.kulturologia.ru/blogs/260514/20581/> Назва з екрана;
15. «Guardate come hanno ridotto il Monumento alla Partigiana» [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://nuovavenezia.gelocal.it/venezia/cronaca/2013/07/23/news/guardate-come-hanno-ridotto-il-monumento-alla-partigiana-1.7466720?refresh_ce Назва з екрана;
16. Venice street scenes, 2010 [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.dpeck.info/italy/venice2010-05.htm> Назва з екрана;
17. Olafur Eliasson, Green River [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://olafureliasson.net/archive/artwork/WEK101541/green-river> Назва з екрана.

Аннотация

Рубан Л.И. кандидат архитектуры, доцент, докторант кафедры ландшафтной архитектуры КНУСА.

Декоративные особенности феномена «воды» для современной архитектурно-ландшафтной практики: статика и динамика жидкого состояния.

Статья посвящена изучению декоративных особенностей феномена «воды» в зависимости от физического состояния в современной теории градостроительства и ландшафтной архитектуры. В статье главное внимание уделено изучению и анализу природного водного компонента в жидком состоянии для задач архитектурно - ландшафтной практики. На основе обобщения имеющегося мирового проектного опыта выявлено многообразие композиционных средств и приемов использования декоративных особенностей воды в жидком состоянии для архитектурно-ландшафтной организации городских территорий. Рассмотрены статические и динамические формы водного компонента.

Ключевые слова: архитектурно-ландшафтная организация территорий, прибрежные и водные территории, декоративные особенности феномена «воды», физическое состояние воды – жидкость, динамика, статика.

Annotation

Ruban L. Ph.D. Arch, Assoc. Prof., Doctorate of Landscape Architecture Chamber, KNUCA.

Decorative features of the water phenomenon for modern architectural and landscape practice: statics and dynamics of liquid.

The Paper is aimed at studying the decorative features of the phenomenon of "water" depending on its physical state in the modern theory of urban development and landscape architecture. The main attention in the Paper is paid to the study and analysis of the water component for architectural and landscape practice as a liquid. On the basis of generalization of the existing world project experience, a variety of compositional approaches and techniques on the use of decorative features of water in a liquid state for the architectural and landscape organization of urban areas have been discovered. The static and dynamic forms of the water component are considered.

Key words: architectural and landscape organization of territories, coastal and water areas, decorative features of the phenomenon of "water", physical state of water - liquid; dynamics, statics.